

PINGSTDAGEN

P E N T E C O S T E S

Text Joh 15: 10–17. Preken Asbjørn F. Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

”DETTE ER MITT BUD TIL DERE: ELSK HVERANDRE!”

Slik lød siste verset i dagens prekentekest: Elsk hverandre!

Det er Jesus som utfordrer oss på 1. pinsedag. Jesus begrunner dette i et tidligere vers:

”Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.” Videre sier han i v 9 at: *”Likesom Faderen har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet!”*

Og hvordan har så Jesus elsket oss? Jesus svarer selv på spørsmålet: *”Ingen har større kjærlighet enn den som gir sitt liv for sine venner.”*

Elsk hverandre! Ha Jesus som forbilde. Forholdet mellom Faderen og Jesus er som forholdet mellom Jesus og oss. Slik skal det også være mellom oss mennesker. Kjærligheten skal overskygge alt.

Kjærligheten: *”Den utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.”* 1. Kor 13,7. Videre står det at den *”Faller aldri bort”*.

Jesus døde på korset for våre synder. Han ble korsfestet og lagt i graven for at vi skulle bli fri. Vi hadde fortjent straffen, men han tok straffen for oss i sin kjærlighet til oss. Gjennom at han ofret seg for oss vant vi livet. Vi var dødsdømte, men eier ved troen på Jesus Kristus evig liv. I morgen er evangelieteksten Joh 3,16: *For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.*

Han var foraktet av alle. Hans venner flyktet og sviktet han. Han gråter over Jerusalem siden ingen vil høre på han og ta i mot frelsens evangelium. Likevel møter han sine redde disipler med fredshilsenen: Fred være med der. Syndene deres er forlatt. Slik møter han oss alltid.

Vi har vært troløse, men han står der alltid med åpne armer og venter på oss. Vi må bekjenne igjen og igjen de samme feil og de samme synder, de samme onde tanker og syndig begjær som vi ikke har kontroll over, mismotet, tvilen på at Gud hører oss, irritasjonen over vår neste, mangel på kjærlighet – men Jesus han blir aldri trett av å vise oss sine merkede hender, sin gjennomstungne side. Han ofret alt for oss nettopp for de vi er den vi er, syndere.

Så møter han oss også i dag i sin store kjærlighet i avløsningen, i ordet, i nattverden, i bønnene osv. Han overøser oss med kjærlighetserklæringer – dine synder er deg forlatt. Jeg elsker deg med en evig kjærlighet.

Hva da med oss? Kan vi med dette som bakgrunn annet enn å elske hverandre, tilgi hverandre, være overbærende mot hverandre, ta alt i beste mening, ikke baksnakke men tale vennlig med hverandre? Elsk hverandre! Jesus viser oss også gjennom sitt liv her nede hva dette innebærer. I sin omgang med venner, fiender, tollere og syndere, fariseere og skriftlærde gir han oss gang på gang eksempler på hva kjærligheten innebærer. En kjærlighet som fremhever sannheten og fordømmer all falskhet. En kjærlighet som går inn til syndere selv om alle forakter han for det. Han tar tak i og taler med synderinnen, tolleren, den spedalske, den som lider og er foraktet. Kjærligheten ser storheten i ethvert menneske.

Kjærligheten lytter og samtaler. Kjærligheten viser til rette, fremhever Guds ord og veileder den svake. Kjærligheten har bare ett mål, få mennesket til å nå målet – det evige livet.

Det er bare kjærligheten som kan jage mørke skyer bort. Kjærligheten setter vår egoisme tilside, og lar Kristus tre frem. Elsk hverandre.

PINSEDAGEN OG GUDS ORD

Vi feirer i dag pinsedagen. Hvorfor da tale om kjærligheten? Hvorfor handler både evangelietekst og prekantekst om dette? Skal vi ikke ta fram mer om Den Hellige Ånd?

Vi har hørt hva som skjedde den første pinsedagen. Om bruset fra himmelen, om tunger av ild og om hvordan apostlene begynte å lovsynge Gud og forkynne hans ord på fremmede språk. Hva var det som egentlig som skjedde? Det er Gud som for all verden understreker med sterke virkemidler at nå fikk apostlene Den Hellige Ånd og de fikk den nådegaven til å skrive ned Guds ufeilbare ord til oss.

Men talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere. Job 14,26

Samtidig understrekes det at evangeliet er for alle folkeslag. Apostlene forkynnte på mange språk enda de ikke hadde lært det. Jesus hadde gitt sine disipler befaling om å forkynne evangeliet til alle folkeslag: *Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler.* Pinsedagens under viser oss hvordan Gud ordnet dette. Alle som var til stede fikk høre evangeliet på sitt eget mål. Slik har det vært helt opp til våre dager. Vi har også fått Guds ord og evangeliet på vårt eget språk. Den Hellige Ånd som bor i ordet uansett språk, er til stede og fører oss til Kristus.

Den Hellige Ånd er i ordet som blandet med vann i dåpens bad fører mennesker fra døden til livet. Den Hellige Ånd er i ordet som presten formidler i avløsningen.

Den Hellige Ånd er i ordet som velsigner brød og vin slik at vi i nattverden mottar Jesus legeme og blod til syndenes forlatelse. Gjennom 2000 år har vi gjennom apostlenes ord- slik Den Hellige Ånd veiledet dem til å skrive det ned og som han selv bor i, fått strømmer av velsignelse.

Derfor er hver første pinsedag en festdag. Vi har fortsatt Guds ord mellom oss.

PINSEDAGEN OG KJÆRLIGHETEN

Men hva har så teksten om kjærligheten med pinsedagen? Vi leste i v 10ff

Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, likesom jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet. Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.

Når Jesus her sier *mine bud* og *mitt bud* så er det Guds bud. De samme bud som Gud ga Moses på Sinai fjellet. Men hvorfor tale om de 10 bud på pinsedagen?

Pinsen var en av de tre store høytidene i Israel. Ordet pinse stammer fra et gresk ord - pentekostè som igjen betyr den femtiende-- den femtiende dagen etter påske da Jesus ble ofret for våre synders skyld og stod opp igjen av graven for vår rettferdiggjørelses skyld. Imidlertid var pinsen en jødisk høytid som kom 50 dager etter jødernes påske og pinsefesten var den andre av tre høytider som årlig ble feiret i Jerusalem. Det var en høstfest der førstegrøden ble båret fram for Herren. Den ble også kalt ukens høytid siden det var 7 uker siden påske. Etter hvert fikk den også navnet "lovens fødselsdag" - feiret til minne om da loven ble gitt på Sinai. På Sinai åpenbarte Gud seg i en sky og røyk- mens på Pinsedagen i ilden. Ingen fikk komme nær Sinai fjellet: *"Så ble folket stående langt unna, mens Moses nærmet seg den mørke skyen hvor Gud var."* 2.Mos 20,21. I tillegg mistet vel 3000 livet som straff etter dansen rundt gullkalven. Ved tempelet i Jerusalem pinsedagen kom folket i store flokker nær innpå apostlene og 3000 ble frelst-døpt - lagt til menigheten. Det er en ny tid, en ny pakt. Når nå vi på pinsedagen leser Jesu ord: *"Hvis dere holder mine bud,"* så handler det om de samme budene som ble gitt på Sinai. Jesus føyer ikke til et nytt bud når han sier: *"Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere."* Det er et sammendrag av alle budene. *"Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, likesom jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet."*

Israel brøt pakten som ble gjort på Sinai. De holdt ikke Herrens bud. Når det så gjelder den nye pakt så kan den ikke brytes. Det er også et vilkår i den nye pakt at alle bud skal holdes. Men her skjedde det fantastiske. Mens det i den gamle pakt var opp til oss. Så oppfylte Jesus alle bud og alle lovens krav helt fullkomment i vårt sted. Alle bud og krav er fullkomment oppfylt: *"likesom jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet."*

Jesus taler her om å forbli i hans kjærlighet. Jesus elsket oss så høyt at han ofret alt for oss. Det var umulig for oss å holde Guds bud. Av naturen kan vi ikke, vil vi ikke og har ingen evne eller forstand til det heller. Dermed står bare dommen tilbake.

Vi vet at alt det som loven sier, gjelder dem som har loven, for at hver munn skal tie og hele verden stå skyldig for Gud.

Ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krequer. Ved loven lærer vi synden å kjenne. Rom 3,19

I møte med Guds bud blir du en synder. Loven er ikke til for å gi oss kraft og styrke for å leve som bedre kristne. Loven er til for å fortelle hvem du egentlig er etter naturen.

Dette var tilfelle med de som hørte Peter forkynnte loven første pinsedag: *Da de hørte dette, stakk det dem i hjertet, og de sa til Peter og de andre apostlene: "Hva skal vi gjøre, brødre?" Apgj 2,37*

Men så får vi høre at Jesus sier til sine disipler i dagens pretekst og verset foran:

Likesom Faderen har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet! Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, likesom jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet. Job 15,9 ff Hva er så Jesu kjærlighet?

"Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder." 1Job 4,10

Hvordan få del i denne kjærlighet?

Jesu død og oppstandelse var for alle mennesker. Han rettferdiggjorde alle mennesker. Hvordan får jeg visshet om at det gjelder meg? Loven gir meg klar beskjed: Du er en synder. Hva svarer Peter folket som er urolig for sine sjeler på pinsedagen?: *"Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere får tilgivelse for syndene, og dere skal få Den Hellige Ånds gave. Apgj 2,38* Ta i mot evangeliet og dåpen. Gud vil gjennom disse midler gi dere Den Hellige Ånds gave som er troen og troens frukt som er fred, glede og kjærligheten til hverandre. Denne troen gis oss gratis gjennom nådens midler. Det er ingen viljes handling. Troen kommer av hørelsen og hørelsen ved forkynnelsen av Guds ord - sier Paulus i Rom 10. At jeg er en kristen er helt og holdent et under, en nådes handling fra Guds side. Jeg fortjener det ikke. *Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, frukt som varer. Da skal Faderen gi dere alt det dere ber om i mitt navn.* Gud har utvalgt oss til sine barn. Det er hans sak. Han har utvalgt oss og han tar ansvaret. Han vil bevare oss. Kristus er troens opphavsmann men også troens fullender.

PINSEDAGEN OG GLEDEN

Kristus gir ikke bare disiplene sin kjærlighet, men også sin glede: *Dette har jeg sagt dere, for at dere kan eie min glede, og deres glede kan være fullkommen Job 15,11* En kristen er en glad kristen. Men finnes det ikke mange kristne som er sorgfulle og triste? Gud som er vår far vil aller helst at hans barn skal være glade og eie en fullkommen glede. Den kristendom som vil frata oss gleden er en kristendom som bygger på egne gjerninger. Gjæringsrettferdigheten sliter konstant med dårlig samvittighet og uoppgjorte synder. Den glade læren - det er evangeliets lære. Der lever jeg hver dag som en tilgitt synder og får regne alt det Jesus har gjort som mitt. Hans seier er min seier. Hans gode gjerninger er mine gode gjerninger. Vel kan vi bli motløse noen og enhver når vi ser hvordan verden er, hvordan vi kristne kan rote det til med og for hverandre. Og for ikke å snakke om vårt eget kjød med alle dens tanker og begjæringer. Det ofte grunn til å være motløs. Hvordan få denne Kristi glede?

"dette har jeg sagt dere, for at dere kan eie min glede" Det er bare Jesu ord og bruken av Jesu ord som kan gjøre oss glade. Jesu ord tar av oss byrdene. *Kom til meg alle som strever og har tungt å bære og jeg vil gi dere hvile.* Når vi samles til gudstjeneste- så er det nettopp for å lytte til Jesu ord og bli fylt opp av denne glede. *Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, frukt som varer. Job 15,16*

Vi er satt til å bære frukt. Dette må forstås sammen med det som vi har sagt om kjærlighet og glede. Når Paulus taler om Åndens frukt så er det nettopp dette vi hore har nevnt: *Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, Gal 5,22.* Derfor "elsk hverandre". Alt dette vi har talt om er Den Hellige Ånds verk. Han være ære og pris i all evighet.

God pinse. Amen.